

**НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

С Е М И Н А Р

**„ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ И
ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ
И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ТЯХ НА
ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ
И НА ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ“**

**14-15 юни 2022 г.,
Парк Хотел „Москва“ - гр. София**

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Е М И Н А Р

**„ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ
И ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ
ДАНИ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ТЯХ
НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ И НА
ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ“**

**14-15 юни 2022 г.,
Парк Хотел „Москва“ - гр. София**

Съдържание:

I. ЗАЩИТА НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА ПРИ ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ И ОСНОВНИТЕ ОТГОВОРНОСТИ НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ И ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕТО НА ТАКИВА ДАННИ..... стр. 3

Лектор: ОЛГА АЛЕКСАНДРОВА -
гл. експерт в Дирекция „Правно-нормативна и международна дейност“
към Комисията за защита на личните данни

II. ИНСТРУМЕНТИТЕ ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ И ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ - ПРАВНА УРЕДБА, ПОЛЗИ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА ИНСТРУМЕНТИТЕ, ДОБРИ ПРАКТИКИ И ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА МЕСТНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО стр. 24

Лектори: ЕЛЕОНОРА СЕРГИЕВА -
партньор - ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арnaudов и партньори“ и
ЕЛИСАВЕТА ЙОТОВА -
партньор - заместник-ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арnaudов и партньори“

III. ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО ПРИЕМАНЕ ОТ ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ НА ЗАКОНОСЪОБРАЗНИ НАРЕДБИ - ПРАВНА УРЕДБА, КОМПЕТЕНТНОСТ НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ, ОБХВАТ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОТНОШЕНИЯ С МЕСТНО ЗНАЧЕНИЕ, СПАЗВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ОБЩИТЕ И СПЕЦИАЛНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ОТ ПО-ВИСОКА СТЕПЕН, КОНТРОЛ ВЪРХУ НАРЕДБИТЕ, СЪДЕБНА ПРАКТИКА..... стр. 34

Лектори: ЕЛЕОНОРА СЕРГИЕВА -
партньор - ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арnaudов и партньори“ и
ЕЛИСАВЕТА ЙОТОВА -
партньор - заместник-ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арnaudов и партньори“

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/679 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА (ОБЩ РЕГЛАМЕНТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ)

ДИРЕКЦИЯ “ПРАВНО-НОРМАТИВНА И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ”
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

ЦЕЛИ НА ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

- **Цел 1:** Да се хармонизират правилата за защита на данните в ЕС.
- **Цел 2:** Да се модернизират правилата за защита на личните данни с оглед на новите технологиите
- **Цел 3:** Да се даде на лицата по-голям контрол върху личните им данни в дигиталния свят, повече яснота и правна сигурност и по-малка бюрократичната тежест за бизнеса.

ОБХВАТ И ДЕЙСТВИЕ

- **Обхват:**
 - Администратори или обработващи установени в ЕС;
 - Администратори в трета страна, които предлагат стоки или услуги на субекти на данни в ЕС или наблюдават поведението им онлайн.
 -

- **Правно действие:**

- Задължителен и пряко приложим във всички държави членки от **25 май 2018 г.**
- Предоставено право на избор на държавите членки по редица въпроси (*публични органи, съгласие на дете, трудови правоотношения, научна дейност и др.*)

- **Не се прилага за:** изцяло лични или домашни дейности; полицейска и наказателна дейност; отбрана и сигурност.

ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ

- **„Лични данни“:** Всяка информация, свързана с идентифицирано **физическо лице** или физическо лице, което може да бъде идентифицирано пряко или непряко.

НОВО: **Онлайн идентификатори, геолокация;**

- **„Администратор“:** Физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни;
- **Нови определения:** „профилиране“; „псевдонимизация“ и др;

ПРИНЦИПИ

- Технологична неутралност;
- **Законосъобразност, добросъвестност и прозрачност** - личните данни трябва да се обработват законосъобразно и по прозрачен начин, като се гарантира добросъвестност по отношение на физическите лица, чиито лични данни се обработват;
- **Ограничение на целите** - трябва да бъдат налице конкретни цели за обработването на данните и те трябва да са посочени от организацията на физическите лица. Организацията не може просто да събира лични данни за неопределени цели;

- **Свеждане на данните до минимум** - да се събират и обработват само личните данни, които са необходими за постигането на целта;
- **Ограничение на съхранението** - личните данни се съхраняват не повече от необходимото за целите, за които са били събрани;
- **Точност, цялостност и поверителност** - личните данни да са точни и актуални, а в случай че не са, да се коригират; да се въведат подходящи технически и организационни предпазни мерки, които гарантират сигурността на личните данни;

- **Отчетност.**

чл. 5, пар. 2 - Принципи

Администраторът носи отговорност и е в състояние да докаже спазването на принципите, свързани с обработването на лични данни.

чл. 24, пар. 1 - □ тговорност на администратора

Като взема предвид естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица, администраторът въвежда подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с настоящия регламент. Тези мерки се преразглеждат и при необходимост се актуализират. Ц

ОСНОВАНИЯ ЗА ОБРАБОТВАНЕ

- **Алтернативни основания:**

1. **Съгласие** на субекта на данни за една или повече конкретни цели;
2. **Договор**;
3. **Законово задължение**;
4. **Защита на жизненоважни интереси** на лицето;
5. **Обществен интерес** или упражняване на **официални правомощия**;
6. **Законни интереси** на администратора, когато имат **преимущество** пред интересите или основните права и свободи на субекта на данните – не се прилага при публични органи.

Обработване на специални категории лични данни

● Забранява се обработването на лични данни, разкриващи

- расов или етнически произход,
- политически възгледи,
- религиозни или философски убеждения или
- членство в синдикални организации, както и
- обработването на генетични данни,
- биометрични данни за целите единствено на идентифицирането на физическо лице,
- данни за здравословното състояние или
- данни за сексуалния живот или
- сексуалната ориентация на физическото лице.

Обработване на специални категории лични данни

съгласие

- изпълнението на задълженията и упражняването на специалните права на администратора или на субекта на данните по силата на трудовото право и правото в областта на социалната сигурност и социалната закрила
- за защита на жизненоважните интереси на субекта на данните или на друго физическо лице, когато субектът на данните е физически или юридически неспособен да даде своето съгласие;
- обработването се извършва при подходящи гаранции в хода на законните дейности на фондация, сдружение или друга структура с нестопанска цел, с политическа, философска, религиозна или синдикална цел, при условие че обработването е свързано единствено с членовете или бившите членове на тази структура или с лица, които поддържат редовни контакти с нея във връзка с нейните цели, и че личните данни не се разкриват без съгласието на субектите на данните;

- обработването е свързано с лични данни, които явно са направени обществено достояние от субекта на данните;
- обработването е необходимо с цел установяване, упражняване или защита на правни претенции или винаги, когато съдилищата действат в качеството си на правораздаващи органи;
- обработването е необходимо по причини от важен обществен интерес на основание правото на Съюза или правото на държава членка
- обработването е необходимо за целите на превантивната или трудовата медицина
- обработването е необходимо от съображения от обществен интерес в областта на общественото здраве, като защитата срещу сериозни трансгранични заплахи за здравето или осигуряването на високи стандарти за качество и безопасност на здравните грижи
- обработването е необходимо за целите на архивирането в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели съгласно член 89, параграф 1.

СЪГЛАСИЕТО КАТО ОСНОВАНИЕ ЗА ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

Ключови разпоредби на Общия регламент относно защитата на данните, свързани със съгласието:

чл. 4(11); 6(1)(a); 7; 8; 9(2)(a); 13(2)(c); 14(2)(d); 49(1)(a); и съображения 32, 33, 38, 42, 43, 54, 65, 111, 155, 161, 171.

„Съгласие на субекта на данните“ означава всяко свободно изразено, конкретно, информирано и недвусмислено указание за волята на субекта на данните, посредством изявление или ясно потвърждаващо действие, което изразява съгласието му свързаните с него лични данни да бъдат обработени.

Това е **само едно** от основанията за обработване на лични данни!

СЪГЛАСИЕ НА СУБЕКТА НА ДАННИТЕ

Дефиниция на Директивата 95/46:	Дефиниция на GDPR:
“Всяко свободно дадено конкретно и информирано посочване на неговите желания, с което субектът на данните обозначава съгласието си за обработване на лични данни, свързани с него”	“Всяко свободно дадено, конкретно, информирано и недвусмислено посочване на желанията на субекта на данни, с което той, чрез изявление или чрез ясни потвърждаващи действия , означава съгласие за обработването на лични данни, свързани с него”

ПО-НАТАТЪШНО ОБРАБОТВАНЕ

- **При съвместимост с първоначалната цел** - когато данните са събрани въз основа на законен интерес, договор или жизненоважни интереси, при съобразяване:
 - връзката между първоначалната цел и новата цел;
 - контекста, в който са събрани данните;
 - вида и естеството на данните;
 - възможните последици от по-нататъшното обработване;
 - наличието на подходящи предпазни мерки.
- **Обработване за други цели:**
 - при съгласие на субекта на данните;
 - на основата на правна норма на ЕС или държавата членка.

ПРАВА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ

- **Прозрачна информация, комуникация и условия за упражняването на правата на субекта на данни**
- **Право на достъп на субекта на данните**
- **Право на коригиране**
- **Право на изтриване (право „да бъдеш забравен“)**
- **Право на ограничаване на обработването. Задължение за уведомяване при коригиране или изтриване на лични данни или ограничаване на обработването**
- **Право на преносимост на данните**
- **Право на възражение и автоматизирано вземане на индивидуални решения**
- **Прозрачна информация, комуникация и условия за упражняването на правата на субекта на данни**
- **Прозрачното обработване** на лични данни - комплексно задължение за администратора на лични данни и съответно право на субекта на данни, което обхваща три направления:
 - предоставяне на информация на субектите на данни;
 - как администраторите на лични данни предоставят информация на субектите на данни във връзка с техните права; и
 - как администраторите на лични данни улесняват упражняването тези права.
- **Прозрачното обработване** на лични данни - предпоставка за спазване на принципа за отчетност.
- **Прозрачна информация, комуникация и условия за упражняването на правата на субекта на данни**
- Политиката по прозрачност на администратора има всеобхватен характер, не зависи от правното основание за обработване на данните и следва да е достъпна на всеки етап от обработването на личните данни:
 - преди или в началото на обработването, когато личните данни се събират, или от субекта на данните, или са получени по друг начин;

- през целия период на обработването, когато администраторът информира субекта на данни относно неговите права; и
- в конкретни моменти на обработването, например при възникване на нарушения сигурността на данните, в случай на съществени изменения в обработването, при искане от страна на субекта на данни.

➤ **Прозрачна информация, комуникация и условия за упражняването на правата на субекта на данни**

- Предоставяне на **подходяща** информация:
- Не е прекалено много
- Ясно обособена и ограничена от други видове информация
Разбираема
- Достига до отделния субект
- Отчита особеностите на различните категории субекти
- Леснодостъпна и безплатна
- Ясен език, без специфични термини и сложни конструкции
- Няма ограничение в използваните средства и канали (само устно - НЕ!)

➤ **Прозрачна информация, комуникация и условия за упражняването на правата на субекта на данни**

Обем на предоставяната информация:

- Когато данните се събират директно от субекта на данните.
Изключение:
- “когато и дотолкова, доколкото субектът на данните вече разполага с информацията”
- Когато данните не са получени от субекта на данните. *Изключения:*
- лицето вече разполага с въпросната информация;
- предоставянето на такава информация е невъзможно или би довело до непропорционални усилия или би направило постигането на целите на обработването невъзможно или сериозно да ги увреди;

- законът осигурява подходящи защити за законните интереси на субекта на данни; или
- задължението за професионална тайна (включително законово задължение за тайна).

● **Право на достъп на субекта на данните**

➤ **Процедура: Искане т > Предоставяне**

- **целите** на обработването; съответните **категории** лични данни;
- **получателите** или категориите получатели, получателите в трети държави или международни организации;
- предвидения **срок**, за който ще се съхраняват личните данни, а ако това е невъзможно, критериите, използвани за определянето на този срок;
- съществуването на право да се изиска от администратора **коригиране** или **изтриване** на лични данни или **ограничаване** на обработването на лични данни, свързани със субекта на данните, или да се направи **възражение** срещу такава обработване;
- правото на **жалба** до надзорен орган;
- когато личните данни не се събират от субекта на данните, всякаква налична информация за техния източник;
- съществуването на автоматизирано вземане на решения, включително профилирането, съществена информация относно използваната логика, както и значението и предвидените последствия от това обработване за субекта на данните.

➤ Предоставените лични данни се отнасят единствено до субекта на данни, който ги е поискал.

- Обем от данни?
- Анонимни данни?
- Идентифициране на субекта на данни
- Форма на предоставянето на достъп
- Безплатно или минимална такса

➤ **Право на коригиране**

- Основен принцип на обработването на данни – точност.
- Активна роля на администратора.
- Ясно разписана процедура.
- Коригиране – без излишно забавяне.
- Добра практика – използване на декларации.

➤ **Право на изтриване (право „да бъдеш забравен“)**

➤ **Решение на Съда на Европейския съюз по Дело C-131/12**

- *Google Spain SL, Google Inc. v Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja González*

➤ **Критерии:**

- личните данни престанат да бъдат необходими с оглед целите, за които са събирани и обработвани;
- субектът на данни е оттеглил своето съгласие;
- субектът на данни е възразил срещу обработването;
- личните данни са обработвани незаконосъобразно;
- личните данни трябва да бъдат изтрети поради изискване на приложимото законодателство;
- личните данни са били събрани с цел предоставяне на услуга на информационното общество на дете.

➤ **Процедура за унищожаване**

➤ **Право на изтриване (право „да бъдеш забравен“)**

➤ **Ограничения:**

- за упражняване на правото на свобода на изразяване и правото на информация;
- за спазване на предвидено в закона правно задължение, на което се подчинява администраторът, искане за обработване или за изпълнение на задача, осъществявана в обществен интерес или при упражняване на публична власт на администратора;

- поради съображения от обществен интерес в областта на общественото здраве, съгласно закона;
- за архивиране в общественополезна, научноизследователска или историческа цел или за статистически; или
- за установяване, упражняване или защита на правни искове.

Добра практика е да се използва предварително подготвена методология, съобразена с дейността на конкретния администратор, отразяваща неговия специфичен опит и технологични възможности при защитата на личните данни на лицата.

➤ **Право на ограничаване на обработването.**

Субектът на данни:

- оспорва точността и/или актуалността на данните - обработването следва да се ограничи до потвърждаване актуалността и/или точността на данните.
- възразява срещу обработването на негови лични данни в изпълнение на задача от обществен интерес или с цел законните интереси на администратора - до извършване на преценка дали легитимните основания на администратора надвишават тези на субекта на данни.
- се противопоставя на незаконосъобразно обработване на личните му данни без да иска тяхното изтриване.
- иска запазването на лични данни с цел да установи, упражни или защити правния си интерес, когато администраторът вече не се нуждае от данните.

➤ **Задължение за уведомяване при коригиране или изтриване на лични данни или ограничаване на обработването - при коригиране, изтриване или ограничаване**

Добра практика: При поискване от страна на субектите на данни, им се предоставя информация относно получателите на въпросните данни. На субектите на данни се дължи информация и в случаите, когато се вземе решение за вдигане на ограниченията при обработването на лични данни.

- Предоставянето на информация **не е задължително** в тези случаи :
 - когато субектът на данни вече разполага с информацията;

- когато записването или разкриването на личните данни е изрично предвидено със закон; или
 - когато предоставянето на информация на субекта на данни се окаже невъзможно или изисква непропорционално големи усилия.
- **Уведомяване на субектите на данни при нарушение сигурността на данните.**
- **Право на преносимост на данните**

Пряко свързано с правото на достъп.

Критерии за упражняване:

- Данни предоставени от субекта
- Обработвани по автоматизиран начин
- Съгласие или договорно задължение
- Широко използван и пригоден за машинно четене формат

Специални процедури, които определят обема и вида на данните.

Да се предвиди и потвърдението на субекта на данни при предаването!

- **Право на възражение.**

Субектът на данни има право, **по всяко време и на основания, свързани с неговата конкретна ситуация**, да възрази срещу обработването на негови лични данни, когато:

- данните се обработват на основание законен интерес на администратора или представлява изпълнение на задача в обществен интерес или се изпълнява функция на публичен орган (включително профилиране).

Администраторът трябва да прекрати обработването, освен ако не докаже, че:

- има неоспорими законни интереси за обработването, които имат предимство пред интересите, правата и свободите на субекта на данни; или
 - обработването е за установяването, упражняването или защитата на правни искове. **{Ш}**
- Срещу обработване за целите на директния маркетинг:

- Субектът не посочва основания
- Администраторът не може да откаже прекратяването на обработването, без изключения, веднага.

Добра практика: Субектът на данни да има възможност по възможно най-лесния и достъпен начин да възрази.

- Когато данните се обработват за целите на научните или исторически изследвания или за статистически цели:
- Субектът на данни има “основания, свързани с конкретното му положение”.
 - В случаите, когато администраторът обработва данните в изпълнение на задача от обществен интерес, той може да не се съобрази с правото на възражение на конкретното лице.

Добра практика: Администраторът следва да поддържа в актуален вид списък с информация за субектите на данни, които са упражнили правото си на възражение. Зачитането на правото на субектите е в пряка зависимост от поддържането на подобен регистър.

- **Автоматизирано вземане на индивидуални решения**

- **Профилиране:**

- автоматизирано обработване на лични данни; и
- използването на тези лични данни за оценяване на определени лични аспекти, свързани с физическо лице, и по-конкретно за анализиране или прогнозиране на аспекти, отнасящи се до изпълнението на професионалните задължения на това физическо лице, неговото икономическо състояние, здраве, лични предпочитания, интереси, надеждност, поведение, местоположение или движение.

- **Наблюдение на поведението - критерии за определяне:**

- дали физическите лица се следят в интернет например;
- да се установи евентуално последващо използване на техники за обработване на лични данни, които се състоят в профилиране на дадено физическо лице;
- дали това води до вземане на отнасящи се до него решения; или
- да се анализират или предвиждат неговите лични предпочитания, поведение и начин на мислене.

➤ **Право на възражение и автоматизирано вземане на индивидуални решения**

Въпреки това, вземането на решения въз основа на такова обработване, включително профилиране, следва да бъде позволено:

- когато е изрично разрешено от законодателството, под чиято юрисдикция е администраторът.
- когато е необходимо за сключването или изпълнението на договор между субект на данни и администратор,
- когато субектът на данни е дал изричното си съгласие.

Във всеки случай такова обработване следва да подлежи на подходящи гаранции, които следва:

- да включват конкретна информация за субекта на данните;
- правото на човешка намеса;
- право на изразяване на мнение;
- право на получаване на обяснение за решението, взето в резултат на такава оценка; и
- право на обжалване на решението.

ОГРАНИЧЕНИЯ

- 1) националната сигурност;
- 2) отбраната;
- 3) обществената сигурност;

4) предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наложените наказания, включително предпазването от и предотвратяването на заплахи за обществената сигурност;

5) други важни цели от широк обществен интерес за Съюза или за държава членка, и по-специално важен икономически или финансов интерес на Съюза или на държава членка, включително паричните, бюджетните и данъчните въпроси, общественото здраве и социалната сигурност;

6) защитата на независимостта на съдебната власт и съдебните производства;

7) предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на нарушения на етичните кодекси при регламентираните професии;

8) функция по наблюдението, проверката или регламентирането, свързана, дори само понякога, с упражняването на официални правомощия в случаите, посочени в точки 1)–5) и 7);

9) защитата на субекта на данните или на правата и свободите на други лица;

10) изпълнението по гражданскоправни искове.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА АДМИНИСТРАТОРА

- **Да въведе подходящи технически и организационни мерки и да е в състояние да докаже съответствие с регламента (отчетност);**
- **Да поддържа регистър на дейностите по обработване *НОВО: Няма задължение да се регистрира в КЗЛД;***
- **Да си сътрудничи с надзорния орган**
- **Да уведомява при нарушение на сигурността.**
- **Оценка на въздействието:**
 - Висок риск (напр. нови технологии);
 - Систематично профилиране;
 - Мащабно обработване на специални категории данни или систематично и мащабно наблюдение на публично достъпна зона.
- **Способи за защита на личните данни:**
 - На етапа на проектиране (рт/асу Бу с1ез1дп), напр. чрез псевдонимизация;
 - По подразбиране (рпуасу Бу <МаиИ).
- **Сигурност на личните данни.**

„Нарушение на сигурността на лични данни“ означава нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин;

Администраторът и обработващият лични данни прилагат подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на съобразено с риска ниво на сигурност.

Отчитат се:

- достиженията на техническия прогрес
 - разходите за прилагане
 - естеството, обхватът, контекстът и целите на обработването
 - рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица
- **Уведомяване на надзорния орган за нарушение на сигурността на личните данни. Съобщаване на субекта на данни**
 - Администраторът е длъжен да уведоми надзорния орган
 - без ненужно забавяне, не по-късно от 72 часа след като е разбрал
 - когато нарушението на сигурността на личните данни има вероятност да породи риск за правата и свободите на субектите на данни

Обработващият лични данни уведомява администратора.

- Администраторът съобщава на субекта на данните
- без ненужно забавяне
- когато нарушението на сигурността на личните данни има вероятност да породи висок риск за правата и свободите на субектите на данни

Наличие на политика за справяне с нарушения на сигурността на данните

ДЛЪЖНОСТНО ЛИЦЕ ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (ДЛЗД)

- **Задължително определяне:**

- в публичен орган или структура;
- основните дейности на администратора
- изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на лица;
- основните дейности на администратора се състоят в мащабно обработване на специални категории данни.

- **Изисквания и задачи:**

- Много добро познаване на законодателството и практиката;
- Съвети, вътрешен контрол, взаимодействие с надзорния орган;

КЗЛД планира да създаде Учебен център и специални програми за обучение на ДЛЗД.

КОДЕКСИ ЗА ПОВЕДЕНИЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ

- **Кодекси за поведение** – национални и общовалидни за ЕС
- **Механизми за сертифициране.** Аcreditация на сертифициращи органи
- **Печати и маркировки за защита на данните.** „Европейски печат за защита на данните“

ТРАНСФЕР НА ЛИЧНИ ДАННИ

- **Основания за трансфер в трета страна:**
 - Решение на ЕК относно адекватно ниво на защита;
 - Стандартни клаузи за защита на данните;
- **Задължителни фирмени правила (BCR);**
 - Одобрен кодекс за поведение или механизъм за сертифициране;
- **Международно споразумение между публични органи;**
 - Договорни клаузи между администратори и/или обработващи, или административни договорености между публични органи - с *разрешение на компетентния надзорен орган*;
 - Други - съгласие, договор, важни причини от обществен интерес, съдебен процес и др.

НАЦИОНАЛНИ НАДЗОРНИ ОРГАНИ

- **Независимост, професионализъм и интегритет**
- **Правомощия (произтичащи от самия регламент):**
 - **Разследващи правомощия** - при нарушения и жалби;
 - **Корективни правомощия** - предупреждения, задължителни предписания, санкции;

- **Правомощия да дава разрешения и становища;**
- **Превенция** - информационни кампании, обучение и т.н

ЕВРОПЕЙСКИ КОМИТЕТ ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

- **Характеристика и състав:**
 - Замества Работната група по чл. 29;
 - Правосубектност и независимост;
 - Съставен от ръководителите на националните надзорни органи, Европейската комисия и Европейския надзорен орган по защита на данните.
- **Задачи на ЕКЗД:**
 - Приема становища, насоки, препоръки и най-добри практики;
 - Приема задължителни решения при спорове между надзорни органи;
 - Насърчава общи програми за обучение;
 - Други.

МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И СЪГЛАСУВАНОСТ

- **„Обслужване на едно гише“:**
 - При трансгранични случаи в рамките на ЕС;
 - Компанията контактува само с един надзорен орган;
 - Не се прилага за публични органи!
- **Съгласуваност и взаимопомощ между надзорните органи:**
 - Водещ и засегнати надзорни органи;
 - Задължителни срокове;
 - Съвместни операции.

ОСОБЕНИ СИТУАЦИИ НА ОБРАБОТВАНЕ

- Свобода на изразяване и информация;
- Обработване в контекста на трудово или служебно правоотношение;
- Архивиране в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели;
- Публичен достъп до официални документи;
- Телекомуникационен сектор
 - Регламентът не налага допълнителни задължения на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги;
 - Предложение на ЕК за изменение и допълнение на Директива 2002/58/ЕО (eРгмасу).

САНКЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ

- Максимален размер - до 20 000 000 евро или, в случай на предприятие - до 4 % от общия му годишен световен оборот за предходната финансова година, *която от двете суми е по-висока*;
- Преценка на държавата членка дали да се налагат административни глоби на публични органи.

- Критерии за определяне на размера на санкцията:
 - Естеството, тежестта и продължителността на нарушението;
 - Действията, предприети от администратора или обработващия;
 - Въведените технически и организационни мерки;
 - Евентуални предишни нарушения;

- Степента на сътрудничество с надзорния орган;
- Всякакви други утежняващи или смекчаващи фактори.
- ЕКЗД ще изготви насоки за надзорните органи относно прилагането на санкциите.

ОБЩ РЕГЛАМЕНТ - ОБОБЩЕНИЕ

- *Задължителен и пряко приложим във всички държави членки от 25.05.2018 г.;*
- *Преминаване от национални политики към обща политика на ЕС за защита на личните данни - обслужване на едно гише, ЕКЗД и др.;*
- *Отпада ангажиментът за уведомяване националния надзорен орган (регистрация);*
- *Въвеждат се задължения за отчетност, водене на вътрешен регистър, технически и организационни мерки, оценка на въздействието и др.;*
- *Особено важна роля на длъжностното лице по Шк защита на данните;*
- *Сериозно завишени санкции при нарушения.*

Благодаря за вниманието!

oaleksandrova@cpdp.bg lgrancharov@cpdp.bg

Инструментите
Оценка на въздействието на нормативните актове и об-
ществените консултации

СЪДЪРЖАНИЕ

Основни акценти:

- **Кои са особеностите при извършване на оценка на въздействието и при провеждане на обществените консултации?**
- **Необходимо ли е извършването на оценка на въздействието и провеждането на обществени консултации?**
- **Как да извлечем ползи от оценката на въздействието на нормативните актове и на обществените консултации?**

Оценката на въздействието на нормативните актове

- **Оценка на въздействието на нормативните актове – инструмент за повишаване на качеството на нормативните актове чрез изследване на социалните, икономическите, екологичните и други ефекти от тяхното прилагане, включително върху малките и средните предприятия, неправителствените организации и гражданите.**
- **NB! Оценката на въздействието гарантира, че предлаганата нормативна промяна съответства на целите на предложената или реализираната промяна в регулирането на обществените отношения.**

● **Видове оценки въздействието**

- **Предварителна ОВ - определя и описва проблем в обществените отношения, който следва да бъде решен, установява цели, които да бъдат постигнати, формулира варианти на действие, водещи до решаване на проблема и оценява въздействията на тези варианти и определя най-подходящия от тях**
- **Последваща ОВ-изследва съотношението между формулираните цели при приемането на нормативен акт и постигнатите резултати от неговото прилагане**

ПРИНЦИПИ при извършване на оценка на въздействието

● **Откритост**

- **Провеждане на консултации със заинтересованите страни при извършване на оценка на въздействието**

● **Обоснованост**

- **Събиране и обработване на необходимите данни и доказателства от надеждни и достоверни източници като за целта се използват подходящите методи**

● **Съгласуваност**

- **Провеждат консултации със засегнатите страни, заинтересованите страни и обществото като цяло, като се отчита тяхното мнение и се дава обратна връзка по тях**

● **Пропорционалност**

- **ОВ е съотносима към сложността на решавания проблем, което определя задълбочеността на анализа, многообразието на използваните инструменти и продължителността на консултациите**

● **Ефикасност и Ефективност**

- **Създадена е необходимата организация, предложеното решение да изпълни предварително определените цели от оценката и това се е случило с оптимално използване на ресурсите - финансови, човешки и времеви**

Етапи за извършване на предварителна оценка на въздействието

1. Планиране - планирането следва да осигурява достатъчно време и необходимата експертиза за извършването на анализ и оценяване с най-високо качество, както и за провеждането на ефективни обществени консултации

2. Идентифициране на заинтересовани страни - правилното набелязване на заинтересовани страни е от ключово значение за целия процес по оценка, тъй като въздействието върху заинтересованите страни на разглежданите варианти стои в основата на оценката. Важно е да се идентифицират всички, които ще бъдат засегнати от съответния акт и действащата ситуация

3. Провеждане на консултации със заинтересованите страни - консултациите са задължителна част от извършването на цялостна предварителна оценка на въздействието и предшестват обществените консултации по реда на чл. 26 от ЗНА и могат да се провеждат чрез:

- ◆ портала за обществени консултации;
- ◆ интернет страниците;
- ◆ заседания на консултативни органи;
- ◆ срещи със заинтересованите страни;
- ◆ фокус групи;
- ◆ изследване на общественото мнение;
- ◆ интервюта;
- ◆ други подходящи форми съгласно спецификата на проекта на нормативен акт

4. Същинско извършване на оценката:

- **дефиниране на проблема** - правилно дефинираният проблем дава възможност за правилно формулиране на решения и обратно грешно формулираният проблем гарантира грешни решения. Нгрешки при дефинирането на проблема са: общо формулиране на въпроси; адаптиране на текстове от други актове; предлагане на решения (необходимост от актуализиране на нормите на ...)
- **определяне на целите** - целите трябва да бъдат реалистични, конкретни и да посочват ясно и изчерпателно какво се преследва с извършването на оценката на въздействието.

- **разработване на основни варианти за действие** - вариантите за действие са специфична характеристика на оценката на въздействието, която я отличава от всеки друг тип анализи, като осигуряват алтернативност на решенията.
- **анализ на въздействията на вариантите** - анализът на въздействията разглежда вероятните икономически, социални и екологични въздействия за всеки вариант, както и ефектите от евентуално комбиниране с въздействията от други инициативи. Той има за цел да предостави ясна информация за въздействията на вариантите като основа, както за сравняване помежду им, така и за сравняването им с текущото състояние
- **сравняване на вариантите** - ключов етап в който се изисква балансирано сравнение на вариантите на действие по определени критерии, за да се изведе най - подходящия вариант
- **мониторинг и последваща оценка** - целта е залагане на правила относно бъдещия мониторинг и последващо оценяване

5. Провеждане на официални обществени консултации - провеждането на официални обществени консултации се извършва съгласно чл. 26 от ЗНА, като обект на консултациите е самият проект на акт, както и съпътстващата го оценка на въздействието

6. Приключване на оценката - последният процедурен етап от процеса по извършване на предварителна оценка на въздействието - документално оформяне и финализиране с подписване от компетентните лица

Етапи за извършване на последваща оценка на въздействието

1. Определяне на целите на оценката - при последващата оценка на въздействието определянето на цели, като етап от нейното извършване, представя целите на оценката, разбира се като анализ - защо извършваме оценката;

2. Същинско извършване на оценката:

- **определяне на обхвата и структурата на оценката** - за да се проведе успешна последваща оценка е необходимо да бъде изследвани причините за приемането или изменението на нормативния акт, който е предмет на оценка. Изследването трябва да бъде обяснено и представено във вид на верига от причинно-следствени връзки

- **определяне на заинтересованите страни и събиране на данни** - за да бъдат надежден първичен източник на информация, заинтересованите страни е необходимо да бъдат надлежно определени. Правилно идентифицираните заинтересовани страни биха могли да споделят по какъв начин се прилага съответния акт, а получената от тях информация може да бъде в много посоки и да даде възможност за различни изводи. Заинтересованите страни най-точно биха могли да определят ефективността и ефикасността на резултатите от прилагането на нормативния акт
- **анализ на данните и оценяване на въздействията** - анализът на данните включва трансформацията им в информация, необходима за постигане на целите на последващата оценка на въздействие. При оценяването на въздействията и формулирането на изводи се тълкуват и обобщават анализирания данни, като се правят съответните изчисления
- **формулиране на изводи** - формулирането на изводи се състои в придаване на стойност на резултатите от оценката чрез тяхното сравняване с предварително зададените референтни показатели. Направените заключения следва да дадат отговорите на формулираните въпроси за оценка в етапа на определяне на обхвата и структурата на последващата оценка. Заключенията трябва да имат пряка връзка с резултатите от оценката и всички налични или възможни съображения и ограничения във формулирането на изводите трябва да бъдат посочени и представени на отговорния орган.

3. Обобщаване на оценката - третият основен етап в процеса по извършване на последваща оценка на въздействието е нейното обобщаване. За тази цел се изготвя доклад, който се състои от резюме и основна част.

4. Разпространяване на резултатите от оценката - този етап цели осигуряването на публичността на резултатите от оценката. Начините за осигуряване на публичността са чрез публикуването/представянето им в/на:

- портала за обществени консултации;
- интернет страниците;
- кръгли маси;

- пресконференции;
- съобщения до медиите;
- други подходящи форми съгласно спецификата на проекта на нормативен акт.

Стандарти за обществени консултации при извършване на оценка на въздействието

- Стандартите за провеждане на обществени консултации са приети от Съвета за административната реформа на 16 септември 2019 г.
- Стандартите за провеждане на обществени консултации включват и Стандарт за обществени консултации при извършване на оценка на въздействието на нормативни актове
- Етапи на провеждане на обществени консултации при извършване на оценка на въздействието на нормативни актове според стандартите:
 - **Планиране:**
 - Решение за провеждане на процедурата
 - Идентифициране на заинтересованите страни и техните организации
 - Определяне на обхват, цели и очаквания за обществената консултация
 - Избор на методи за провеждане на процедурата
 - Определяне на времева рамка и график за провеждане на процедурата
 - Ресурси за провеждане на процедурата
 - **Етапи:**
 - **Провеждане:**
 - Публикуване на всички документи за провеждане на консултацията;
 - Публикуване на обявление за консултацията
 - Популяризиране на *прессъобщение* за консултацията, включително чрез

- разпространение на прессъобщение за началото на консултацията;
 - пряко (индивидуализирано) информиране на идентифицираните участници за началото на консултацията;
 - информиране чрез официален профил на съответната институция в социалните мрежи, когато има такава възможност
- **Анализ на резултатите** - след приключване на консултацията следва да бъде направен обективен и безпристрастен анализ на получените мнения, съобразно определените цели
- **Обратна връзка** - публикуване на справка по чл. 26, ал. 5 от ЗНА за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения, едновременно на официалната интернет страница на съответната институция и на Портала за обществени консултации
- **Оценка**

Каква е ползата от извършване на оценката на въздействието

- **Повишаване качеството на създаваните нормативни актове**
- **Спазване на принципите за публичност и прозрачност**
- **Ефективно взаимодействие с гражданите и бизнеса**
- **Минимизиране на евентуалните обжалвания на приетите актове**

Обществените консултации

Обществените консултации - официален процес, чрез който органите, които имат правомощия за вземане на съответните решения, и техните администрации събират информация, мнения и предложения от обществеността при планирането, прилагането и оценката на политики и управленски решения

Задължението за провеждане на обществени консултации при приемане на общински нормативни актове - наредби и правилници, с които се уреждат неуредени в съответните нормативни актове от по-висока степен обществени отношения с местно значение произтича от Закона за нормативните актове (ЗНА) и Административнопроцесуалния кодекс (АПК)

Основание за провеждане на обществени консултации

- обществени консултации при извършване на предварителна (частична или цялостна) оценка на въздействието на нормативни актове
- обществени консултации при извършване на последваща оценка на въздействието на нормативни актове (по преценка на оправомощен орган)
- обществени консултации при разработване на стратегически и други документи (съгласно специален закон или по преценка на оправомощен орган)
- обществени консултации по въпроси от обществена значимост (съгласно специален закон или по преценка на оправомощен орган)
- обществени консултации по разработени нормативни актове, чието приемане предстои (чл. 26, ал. 3 от ЗНА)

Етапи на провеждане на обществени консултации

● **Планиране:**

- Решение за провеждане
- Идентифициране на потенциалните участници
- Обхват, цели и очаквания
- Методи и инструменти за провеждане
- Времева рамка и график за провеждане
- Ресурси
- Документи

● **Провеждане:**

- Обявяване и разпространение на информация;
- Стимулиране на участието
- Провеждане на събития и други форми за включване;
- Модериране и текущ преглед на процеса
- Информирание за приноса
- Документиране на получените мнения

- **Анализ на резултатите:**

- Профил на участниците, участвали в консултацията;
- Анализ съдържанието на получените мнения
- Качествена оценка на получените мнения

- **Обратна връзка:**

- Отчитане приноса на участниците в консултацията Информирани за приетите/неприетите мнения и
- съответните мотиви
- Аргументиране на взетите решения

- **Оценка на консултацията:**

- Преглед на процеса -силни и слаби страни
- Преценка за постигането на целите на консултацията
- Преценка за ефективността и ефикасността на използваните методи
- Изводи и препоръки за следващи консултации

Стандарти за обществени консултации

- Стандартите за провеждане на обществени консултации са приети от Съвета за административната реформа на 16 септември 2019 г.
- Стандартите са предназначени да подпомогнат администрациите при прилагането на определените принципи за провеждане на обществени консултации като част от цялостния процес на планиране, разработване и прилагане на публични политики
- Принципите и стандартите за провеждане на обществени консултации са отправна точка за подобряване на взаимодействието между властта и обществото и по своята същност подлежат на непрекъснато актуализиране и развитие въз основа на опита, който държавната администрация и гражданското общество натрупват в този процес

Повишаване качеството на местното законодателство

- **Оценка на въздействието**

- Оценката на въздействието е инструмент за повишаване на качеството на нормативните актове чрез изследване на социалните, икономическите, екологичните и други ефекти от тяхното прилагане, включително върху малките и средните предприятия, неправителствените организации и гражданите;
- Оценката на въздействието определя и описва проблем в обществените отношения, който следва да бъде решен; установява цели, които да бъдат постигнати; формулира варианти на действие, водещи до разрешаване на проблема; анализира въздействието на тези варианти и препоръчва най-подходящият от тях. Оценката на въздействието изследва ефектите от тези варианти на действие от гледна точка на разходите, ползите и рисковете, свързани с тях;
- Оценката на въздействието гарантира, че процесът на вземане на решения се базира на доказателства и данни, включително такива, събрани чрез консултации със заинтересованите страни.

- **Обществени консултации**

- Обществените консултации са официален процес;
- Обществените консултации са двупосочен процес на комуникация между органите на властта и гражданите;
- Обществените консултации са част от процеса на участие на гражданите и бизнеса във вземането на решения;
- Обществените консултации следва да са целенасочени, да се провеждат в рамките на съответниянеобходиметап,изразените мнения/предложения да се отчитат реално;
- Обществените консултации следва да се провеждат реално, а не формално, само с цел изпълнение на нормативните изисквания;
- Обществените консултации следва да се провеждат при спазване на стандартите за провеждане на обществени консултации.

ВРЕМЕ ЗА ДИСКУСИЯ

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!

София, 1000, пл. „Света Неделя“ № 4, ет. 4
 e-mail: projects@popovarnaudov.bg
 телефон: +359 2 858 1901
www.popovarnaudov.bg

**Обезпечаване на процесите по приемане
от общинските съвети на 3
аконосъобразни нормативни актове**

Правна уредба

● **ЗНА**

- *Чл. 7, ал. 2* - Наредбата е нормативен акт, който се издава за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по-висока степен
- *Чл. 8* - Всеки общински съвет може да издава наредби, с които да урежда съобразно нормативните актове от по-висока степен неуредени от тях обществени отношения с местно значение
- *Чл. 7, ал. 1* - Правилникът е нормативен акт, който се издава за прилагане на закон в неговата цялост, за организацията на държавни и местни органи или за вътрешния ред на тяхната дейност

● **ЗМСМА**

- *Чл. 21, ал. 2* - В изпълнение на правомощията си по ал. 1 общинският съвет приема правилници, наредби, инструкции, решения, декларации и обръщения

Компетентност на общинските съвети

● **НАРЕДБИ**

- *Общинският съвет може да издава наредби, с които да урежда съобразно нормативните актове от по-висока степен (закон или кодекс) неуредени от тях (въпросния закон или кодекс) обществени отношения с местно значение (определени в чл. 17 от ЗМСМА), т.е. специалният закон следва да предвижда делегация за издаване на подзаконов нормативен акт от общинския съвет, който в изпълнение на правомощията си по чл. 21 от ЗМСМА, да приеме такъв.*
- *NB! Наредбата се издава въз основа на специалните закони като ЗУТ, ЗОС, ЗМДТ и т.н., а не на основание чл. 21 от ЗМСМА.*

● **ПРАВИЛНИЦИ**

- *Общинските съвети могат да приемат и правилници, съблюдавайки общото правило на ЗНА, че правилникът е нормативен акт, който се издава: за организацията на местни органи или за вътрешния ред на тяхната дейност*

Във всеки нормативен акт, приеман от общинските съвети, с изключение на нормативните актове, с които се изменят, допълват или отменят други нормативни актове, **се посочва правното основание за неговото издаване.**

Сам по себе си чл. 21 от ЗМСМА не може да е правно основание за издаване на акта, а определя компетентността на органа да издаде такъв.

Чл. 21, ал. 1, т. 13 от ЗМСМА предвижда компетентност на общинският съвет да определя изисквания за дейността на физическите и юридическите лица на територията на общината, които произтичат от екологичните, историческите, социалните и другите особености на населените места, както и от състоянието на инженерната и социалната инфраструктура.

Същевременно, чл. 4, ал. 2 от ЗОАРАКСД предвижда че всички изисквания, необходими за започването и за осъществяването на дадена стопанска дейност, както и за извършването на отделна сделка или действие, **се уреждат със закон.** Ал. 3 определя че с **подзаконов нормативен акт, посочен в закон,** могат да се **конкретизират** изискванията по ал. 2, като се осигури спазването на чл. 3, ал. 3, а именно че при административно регулиране и административен контрол върху стопанската дейност адми-

нистративните органи и органите на местното самоуправление не могат да налагат ограничения и тежести, които не са необходими за постигане на целите на закона.

- **Правото на ОС по чл.21, ал.1, т.13 от ЗМСМА НЕ може да бъде упражнено в противоречие със ЗОАРАКСД**

Законова делегация при приемане на наредби

- Действащата законова делегация при общинските наредби
 - чл. 3, ал. 2 от ЗНА - за уреждане на другите отношения по тази материя законът може да предвиди да се издаде подзаконен акт;
 - чл. 7, ал. 2 от ЗНА - наредбата е нормативен акт, който се издава за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по-висока степен;
 - Чл. 8 от ЗНА - всеки общински съвет може да издава наредби, с които да урежда съобразно нормативните актове от по-висока степен неуредени от тях обществени отношения с местно значение
 - чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА - общинският съвет приема правилници, наредби, инструкции, решения, декларации и обръщения

NB! Разпоредбата на чл. 17 ЗМСМА определя рамките, в които може да се осъществява местното самоуправление. Общинският съвет като орган на местно самоуправление, е компетентен да **приема норми за поведение**, задължителни за физическите и юридическите лица на територията на съответната община, **по въпроси, които не са от изключителната компетентност на други органи, но само в сферите, очертани в разпоредбите на чл. 17, ал. 1 от ЗМСМА.**

Общинската наредба представлява подзаконен нормативен акт от местно значение, който има предназначение да детайлизира или доурегулира разпоредбите на закона като нормативен акт от по-висока степен, поради което нейните разпоредби следва да бъдат съобразени със закона, в чиято връзка същата се издава като стриктно се придържат към неговата рамка и са в съответствие с неговото съдържание. **Тоест регламентацията, която дава общинската наредба следва да уточнява и конкретизира законовата уредба съобразно местните условия, но не може да е в противоречие със закона, нито да преурежда по различен начин вече уредени от закон обществени отношения.**

Законова делегация при приемане на правилник

- Действащата законова делегация при общинските правилници:
 - чл. 7, ал. 1 от ЗНА правилникът е нормативен акт, който се издава за прилагане на закон в неговата цялост, за организацията на държавни и местни органи или за вътрешния ред на тяхната дейност;
 - чл. 21, ал. 3 от ЗМСМА общинският съвет приема правилник за организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация;

Правилникът като подзаконен административен акт се издава за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по-висока степен (чл. 7, ал. 1 ЗНА). Най-често срещания пропуск е приемането на правилници, в които се въвеждат и други органи извън посочените в чл. 18 и сл. от ЗМСМА. Това е неправилно, тъй като ЗМСМА регламентира съставът, функциите, правомощията, дейността на органа на местно самоуправление, помощните органи на общинския съвет, положението на общинския съветник и т. н. Законът не предвижда в състава на общинските съвети да съществуват други органи, освен изрично посочените.

Приетите на основание чл. 21, ал. 3 от ЗМСМА **правилници**, като подзаконен административен акт по смисъла на чл. 75 от АПК във вр. с чл. 7, ал. 1 от ЗНА, **биха могли само да детайлизират и уточнят начина на прилагане на отделни законови положения, но не биха могли да създават нови ръководни органи със съответните правомощия.**

Въпроси в компетентността на общинския съвет

- **Въпросите от местно значение, решаването на които законът е предоставил правомощието на общинския съвет да приема наредби (чл. 17 от ЗМСМА):**
 - общинско имущество, общински предприятия, общински финанси, данъци и такси, общинска администрация;
 - устройство и развитие на територията на общината и на населените места в нея;
 - образование;

- здравеопазване;
 - култура;
 - благоустрояване и комунални дейности;
 - социални услуги;
 - опазване на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
 - поддържане и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
 - развитие на спорта, отдиха и туризма.
 - защита при бедствия.
- **Въпроси, уреждащи се с правилници:**
 - организацията и дейността на общинския съвет, неговите комитети и взаимодействието му с общинската администрация;
 - с правилника не може да се доразвива закона;
 - с правилника не могат да се разширяват/възлагат правомощия на органи каквито не са предвидени в закон

Съответствие на акта със закона, въз основа на който издаден

- Наредбите и правилниците са нормативни административни актове и при приемането им следва да се спазват правилата на АПК
- Правомощието на общинския съвет да приема наредби и правилници по ЗМСМА, следва да бъде в съответствие със специалното законодателство
- Всички изисквания, необходими за започването и за осъществяването на дадена стопанска дейност, както и за извършването на отделна сделка или действие, се уреждат със закон. Общинските съвети нямат компетентност да приемат наредби с които да въвеждат лицензионен и регистрационен режим за извършване на стопанска дейност, както и да въвеждат изискване за издаване на разрешение и удостоверение или за даване на уведомление за извършване на отделна сделка или действие, респ. да определят изисквания и условия за осъществяване на дейности на територията на общината.

- При приемане на наредби/правилници, следва да се извърши проверка дали съответните отношения не са уредени със закон или друга наредба, действаща на територията на цялата страна
- Независимо от широки правомощия на общинския съвет да уреди чрез приемане на наредба различни правоотношения свързани с въпросите от местно значение, тези правомощия следва да се изпълняват в съответствие със закона
- Общинските съвети не могат да приемат актове, уреждащи въпроси, по които специалното законодателство не предоставя такава компетентност дори и въпросите да са от местно значение

Специално законодателство

- Закон за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност
- Закон за местните данъци и такси
- Закон за общинската собственост
- Закон за устройство на територията
- Закон за устройството на Черноморското крайбрежие
- Закон за предучилищното и училищното образование
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за насърчаване на инвестициите
- Закон за горите
- Закон за собствеността и ползването на земеделски земи
- Закон за пътищата
- Закон за управление на етажната собственост
- Закон за защита на животните
- Закон за ветеринарномедицинската дейност
- Закон за хората с увреждания
- Закон за физическото възпитание и спорта
- Закон за защита от шума в околната среда
- Закон за автомобилните превози
- Закон за обществените библиотеки
- Закон за социалните услуги

Контрол върху общинските наредби и съдебна практика

● Контрол върху общинските наредби:

- *актовете на общинския съвет могат да се оспорват по съдебен ред*
- *контрол за законосъобразност на актовете на общинските съвети, освен ако не е предвидено друго в специален закон, се упражнява от Областния управител*

● Пропуски при приемане на общински нормативни актове:

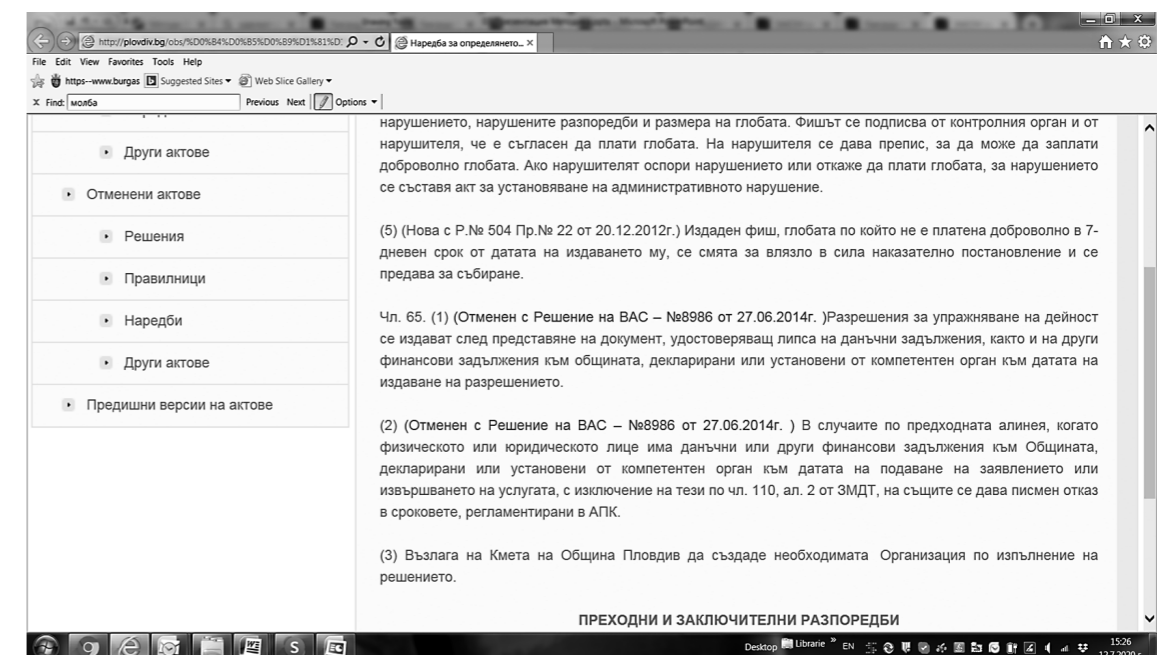
- *неспазване на сроковете за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации. Чл. 26, ал. 4 ЗНА изрично предвижда, че срокът за предложения и становища по проектите публикувани за обществени консултации, е не по-кратък от 30 дни, като при изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада, съставителят на проекта може да определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни*
- *нарушение императивните изискванията за съдържание на мотивите/доклада по чл. 28, ал. 4 от ЗНА. Мотивите/доклада трябва да са налице преди внасяне на проекта за обсъждане, да са публикувани и да са станали достояние на всички заинтересовани лица, за да могат същите да се запознаят с тях и реално да упражнят правото си на предложения и становища по проекта*
- *Не се посочва основание за издаване на акта или се посочва само чл. 21 от ЗМСМА*

● Основни аспекти в съдебна практика:

- **В компетентността на общинските съвети не се включва материята, по която има създадена регламентация (законова или подзаконова), приложима на територията на цялата държава** (Решение № 8482 от 13.07.2021 г. по адм. д. № 11833 / 2020 г. на Върховен административен съд; Решение № 1867 от 28.02.2022 г. по адм. д. № 10567/2021 на Върховния административен съд; Решение № 12751 от 14.12.2021 г. по адм. д. № 7255/2021 на Върховния административен съд; Решение № 8629 от 15.07.2021 г. по адм. д. № 10728 / 2020 г. на Върховен административен съд)

- **Липсата на законова уредба, уреждаща конкретно осъществяването на стопанска дейност, не дава право на общинския съвет да направи такава регламентация в приетата от него наредба** (Решение № 17723 от 27.12.2019 г. по адм. д. № 7532/2018 г. на Върховен административен съд)
- **Общинският съвет излиза извън законово допустимите граници на ограничаване на стопанската дейност, формулирайки допълнителни изисквания за извършването на стопанската дейност** (Решение № 7624 от 15.06.2017 г. по адм. д. № 366/2017 на Върховния административен съд)

Примери

От решението на съда четем:

“... Така приетият подзаконов нормативен текст е в пряко противоречие, както с императивно регламентирани предели на нормотворческа компетенция и принципите на правовата държава по чл. 4 от Конституцията, така и с принципите на свободна стопанска инициатива, разходориентираност на таксите, редът за установяване и събиране на публични вземания, свободата на установяване по чл. 49 ДФЕС, както и всички законови разпоредби, регламентиращи реда и условията за упражняване на “дейности”.”

“... Като е излязъл извън законово допустимите граници на ограничаване на стопанската дейност, формулирайки по общ и неясен начин рестрикции пред извършването ѝ, ОбС.....е приел незаконосъобразен

подзаконов нормативен акт, в нарушение на чл.1, ал.2 и чл.2 ЗОАРАК-СД. Тук цитираните разпоредби на закона са пряк израз на правото на свободна стопанска инициатива на стопанските субекти, която така постановеният акт напълно negliжира”.

“... Като въвежда изисквания и условия пред упражняване на “дейност”, неспецифични и неотнормирани към съответната “дейност”, подзаконовият нормативен текст практически затруднява осъществяването на “дейността”, въвежда несвойствени за нея условия и ограничения, с което нарушава и правото на установяване на територията на община с цел осъществяване на съответната “дейност”.”

Чл. 36 от Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с имоти и вещи общинска собственост - отменен с Решение на ВАС по адм.дело 3510/2018 г. „При разпореждане с имоти или учредяване на ограничени вещни права върху имоти в полза на физически или юридически лица, същите заплащат на общината режимни разноски в размер на 2 %, върху стойността на имота/правото, определени съгласно чл.46, ал.2, т.1 и чл.47 от Закона за местните данъци и такси, освен ако със закон не е предвидено друго.“

От решението на съда четем:

- *Определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, съгласно чл.9 ЗМДТ, следва да се извърши с отделен подзаконов нормативен акт, приет на това основание. Затова и преди всичко, систематичното място на протестирания текст не е в наредбата по чл.8, ал.2 ЗОС, а в тази по чл.9 ЗМДТ, защото съгласно чл.12 ЗНА актът по прилагане на закон може да урежда само материята, за която е предвидено той да бъде издаден, а чл. 10 ЗНА предписва обществени отношения от една и съща област да се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен.*
- *Наредбата, която съдържа протестираните текстове, е приета на основание чл.8, ал.2 ЗОС, следователно с нея общинският съвет е следвало да се съсредоточи върху регулирането на реда за придобиване на право на собственост и на ограничени вещни права, за предоставяне за управление, под наем и за разпореждане с имоти и вещи -общинска собственост, и върху правомощията на кмета на общината, на кметовете на райони, на кметовете на кметства и на кметските наместници. **Никъде в ЗОС не се срещат думите “режимни разноски”, нито е предвидено заплащане за производствата по разпореждане с недвижими имоти - общинско имущество.***

Чл. 33 от Наредба за гробищните паркове и обредната дейност - отменен с Решение на ВАС с решение по адм.дело 7532/2018 г. от 27.12.2019 г.

От решението на съда четем:

“...Регламентирането на регистрационен режим за търговците, осъществяващи погребални и каменоделски услуги на територията на гробищните паркове, както и на конкретни изисквания за осъществяването ѝ, в подзаконов нормативен акт противоречи на чл.4, ал.1 и ал.2 от ЗОАРАКСД, а съгласно чл.76, ал. 3 АПК общинските съвети издават нормативни актове, с които уреждат съобразно нормативните актове от по-висока степен обществени отношения с местно значение. Липсата на законова уредба, уреждаща конкретно осъществяването на стопанска дейност в гробищните паркове, не дава право на общинския съвет да направи такава регламентация в приетата от него наредба.”

С допълнения в ЗУТ, в сила от 14.07.2020 г. се създаде нова ал. 12 на чл. 62, която предвиди че общинският съвет приема наредба, с която урежда управлението и вътрешния ред в гробищните паркове, условията и реда за погребения и кремации, ползването и благоустрояването на гробните и урновите места и свързаните с тази дейност услуги на територията на общината. С наредбата се определят и изискванията към търговците, извършващи погребални, строително-монтажни и каменоделски услуги на територията на гробищните паркове.

Вече е налице е законова делегация за издаването на наредби от общинските съвети за регулиране на тези обществени отношения

ВРЕМЕ ЗА ДИСКУСИЯ

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!

София, 1000, пл. „Света Неделя“ № 4, ет. 4
 e-mail: projects@popovarnaudov.bg
 телефон: +359 2 858 1901
 www.popovarnaudov.bg

I.
ЗАЩИТА НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА ПРИ ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ И ОСНОВНИТЕ ОТГОВОРНОСТИ НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ И ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕТО НА ТАКИВА ДАННИ стр. 3

Лектор: ОЛГА АЛЕКСАНДРОВА -
гл. експерт в Дирекция „Правно-нормативна и международна дейност“ към Комисията за защита на личните данни

II.
ИНСТРУМЕНТИТЕ ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ И ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ - ПРАВНА УРЕДБА, ПОЛЗИ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА ИНСТРУМЕНТИТЕ, ДОБРИ ПРАКТИКИ И ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА МЕСТНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО стр. 24

Лектори: ЕЛЕОНОРА СЕРГИЕВА -
партньор - ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“ и
ЕЛИСАВЕТА ЙОТОВА -
партньор - заместник-ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“

III.
ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО ПРИЕМАНЕ ОТ ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ НА ЗАКОНОСЪОБРАЗНИ НАРЕДБИ - ПРАВНА УРЕДБА, КОМПЕТЕНТНОСТ НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ, ОБХВАТ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОТНОШЕНИЯ С МЕСТНО ЗНАЧЕНИЕ, СПАЗВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ОБЩИТЕ И СПЕЦИАЛНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ОТ ПО-ВИСОКА СТЕПЕН, КОНТРОЛ ВЪРХУ НАРЕДБИТЕ, СЪДЕБНА ПРАКТИКА стр. 34

Лектори: ЕЛЕОНОРА СЕРГИЕВА -
партньор - ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“ и
ЕЛИСАВЕТА ЙОТОВА -
партньор - заместник-ръководител Направление „Публично право и проекти“ в Адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“